

Obsah

Obsah	3
Základní literatura	7
Úvod	9
I. kapitola: Stát - vznik, znaky a funkce	11
1. Vznik státu	11
1. 1 Teorie vzniku státu	11
1. 2 Antropologická východiska možných úvah	16
1. 3 Neolitická revoluce a vznik státu	19
1. 4 Vývoj státu	22
2. Znaky státu	31
2. 1 Státní moc	32
2. 1. 1 Vymezení pojmu moc	32
2. 1. 1. 1 Rozmanitost přístupů	32
2. 1. 1. 2 Moc a norma	33
2. 1. 2 Moc a legitimita	36
2. 1. 3 Paradoxy vztahu svobody a moci	38
2. 1. 4 Státní moc jako druh veřejné moci	40
2. 1. 5 Suverenita státu (státní moci)	41
2. 2 Území státu	45
2. 3 Obyvatelstvo (státní národ)	46
3. Funkce státu	50
3. 1 Materiální funkce státu (úlohy státu)	51
3. 2 Formální funkce státu	53
II. kapitola: Jednotlivec, společnost a stát	57
1. Lidská a občanská práva	57
1. 1 Ideové zdroje	58
1. 2 Institucionální vývoj	60
1. 2. 1 Ústavní dějiny Anglie	60
1. 2. 2 Historický vývoj k ústavnímu státu	61
1. 2. 3 Ústavní soudnictví jako záruka ochrany základních práva svobod	63
1. 2. 4 Mezinárodněprávní garance	63
1. 3 Obsah základních práv a svobod	64
1. 3. 1 Základní práva a svobody vyplývající z rovnosti lidí	64

1. 3. 2	Práva a svobody spjaté s nedotknutelností osobní integrity	66
1. 3. 3	Due Process Law aneb právo na řádný proces	66
1. 3. 4	Duchovní svobody	67
1. 3. 5	Hospodářské svobody	68
1. 3. 6	Sociální práva	69
1. 3. 7	Práva menšin	70
1. 4	Meze základních práv a svobod	71
1. 4. 1	Omezení zákonem a omezení v důsledku kolize základních práv či svobod	71
1. 4. 2	Příklad možné kolize	73
2.	Politika a politický systém	75
2. 1	Základní pojmy	75
2. 2	Politický pluralismus	78
2. 3	Subjekty politického systému	79
2. 3. 1	Politické strany	79
2. 3. 1. 1	Vznik a vývoj moderních politických stran	80
2. 3. 1. 2	Podstata a funkce politických stran	82
2. 3. 1. 3	Právní postavení politických stran	86
2. 3. 1. 4	Postavení politických stran v systému zastupitelské demokracie	88
2. 3. 2	Jiné subjekty politického systému	88
2. 4	Politický režim	90
2. 5	Postavení státu v politickém systému - etatismus	92

III. kapitola: Formy státu (formy státněmocenské participace

a institucionalizace)	94
1. Základní pojmy	94
1. 1 Historický exkurz	94
1. 2 Náčrt možného vymezení	96
2. Mnohotvárnost forem státu	97
3. Institucionalizace státu	100
3. 1 Orgány veřejné moci	100
3. 2 Klasifikace státních orgánů	101
4. Zákonodárství	103
5. Správa a samospráva	106
6. Soudnictví	109
6. 1 Ústavní soudnictví	111
6. 1. 1 Vznik ideje, vývoj a formy ústavního soudnictví	111

6. 1. 1. 1 Ústavní soudnictví jako funkce obecných soudů	111
6. 1. 1. 2 Soudní aplikace ústavy parlamentem a jeho orgány	113
6. 1. 1. 3 Ústavní soudnictví prováděné zvláštními soudy	113
6. 1. 1. 4 Ústavní soudnictví ex post a ex ante	114
6. 1. 2 Funkce ústavního soudnictví	114
6. 2 Správní soudnictví	116
7. Ombudsman	118
8. Nezávislá kontrola	118
9. Ústřední banka	119
IV. kapitola: Demokracie	121
1. Demokracie jako procedurální konsenz svobodných a rovnoprávných jednotlivců	121
1. 1 Možné přístupy vymezení	121
1. 2 Demokracie a totalita	123
1. 2. 1 Totalitní a autoritativní režim	123
1. 2. 2 Demokracie jako kontrapunkt totality	126
1. 3 Formy demokratického rozhodování	127
1. 4 Kontinuum míry demokracie	129
1. 4. 1 Teorie polyarchie	129
1. 4. 2 Optimismus nebo skepse?	131
2. Konstitucionalismus	133
2. 1 Ideový a institucionální vývoj	133
2. 2 Pojem demokratické ústavy	136
2. 3 Rule of Law a myšlenka právního státu	138
3. Přímá demokracie	139
4. Zastupitelská (nepřímá) demokracie	142
4. 1 Vývoj ideje reprezentace a její veřejnoprávní povaha	142
4. 2 Volby	143
4. 2. 1 Funkce voleb	143
4. 2. 2 Volební právo	144
4. 2. 3 Volební systémy	146
4. 3 Poslanecký mandát	148
4. 4 Vztah volených a nevolených součástí státního aparátu	149
V. kapitola: Parlamentarismus a systém dělby moci	152
1. Parlamentarismus	152

1. 1	Vývoj parlamentarismu	152
1. 2	Principy parlamentarismu	154
1. 3	Pravomoci parlamentu	156
1. 4	Struktura a orgány parlamentu	157
1. 5	Hlava státu v parlamentním systému	158
1. 5. 1	Postavení, pravomoc a ustanovování hlavy státu ..	158
1. 5. 2	Jmenování a odvolávání vlády hlavou státu	160
2.	Systém dělby moci	163
2. 1	Ideové zdroje teorie dělby moci	163
2. 2	Principy systému dělby moci	164
2. 2. 1	Oddělenost, nezávislost a samostatnost mocí	164
2. 2. 2	Kontrolní brzdy a protiváhy	164
VI. kapitola:	Územněorganizační struktura státu	166
1.	Unitární stát	167
2.	Složený stát (federace)	168
2. 1	Pojem, vznik a vývoj složeného státu	168
2. 2	Působnost ve složeném státě	169
2. 2. 1	Legislativní modely	169
2. 2. 2	Role ústavního soudnictví	170
2. 2. 3	Kooperativní federalismus	171
2. 3	Orgány složeného státu, přijímání a změna ústavy složeného státu	171
2. 4	Reálná unie	172
3.	Svazy států (konfederace)	172
4.	Seskupení států	172